

Finanspolicy

Kommunfullmäktige 2025-

Innehållsförteckning

1.	Finanspolicyens syfte	4
2.	Finansverksamhetens inriktning.....	4
3.	Uppdatering av finanspolicy	4
4.	Organisation och ansvarsfördelning	4
4.1	Kommunfullmäktiges ansvar	5
4.2	Kommunstyrelsens ansvar	5
4.3	Ekonomichefens ansvar	5
4.4	Helägda kommunala bolags ansvar.....	5
5.	Kapitalförvaltning	6
5.1	Generella regler för kapitalförvaltning	6
5.1.1	Hållbarhet	6
5.1.2	Riskhantering	6
5.1.3	Tillåtna förvaltningsinstrument	7
5.1.3	Motparter.....	7
5.1.4	Förvaring av värdepapper	7
5.1.5	Förvaltare.....	7
5.1.6	Rapportering	7
5.2	Likviditetsförvaltning	8
5.2.1	Bakgrund	8
5.2.2	Inriktning	8
5.2.3	Strategi och riskhantering	8
5.2.4	Tillåtna tillgångsslag	8
5.2.5	Likviditetsplanering	8
6.	Skuldförvaltning.....	9
6.1	Riskhantering	9
6.2	Derivat.....	9

6.3	Borgen och utlåning	9
6.3.1	Borgensavgifter	10
6.4	Finansiell leasing.....	10
6.5	Operativa risker	10
6.4.1	Internkontroll.....	10
6.6	Rapportering	11

1. Finanspolicyns syfte

Denna finanspolicy anger inriktning, ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten inom Melleruds kommun och kommunens bolag ska bedrivas. Med finansverksamhet avses kapitalförvaltning, skuldförvaltning samt kommunal borgen och borgensavgifter.

Syftet med finanspolicy är att:

- Fastställa finansverksamhetens inriktning.
- Fastställa ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten ska organiseras.
- Fastställa ramar och riktlinjer för begränsning av de finansiella risker som förekommer i finansverksamheten.
- Fastställa ramar och riktlinjer för rapportering och uppföljning av finansverksamheten.

2. Finansverksamhetens inriktning

Finansverksamhetens inriktning är att:

- Säkerställa kommunkoncernens betalningsförmåga på kort och lång sikt.
- Inom finanspolicyns ramar och inom fastställda riskbegränsningar uppnå bästa möjliga finansnetto för kommunkoncernen.
- Inom finanspolicyns ramar och fastställda riskbegränsningar sträva efter att kapitalanskaffning och kapitalanvändning blir effektiv och sker till en så låg kostnad som möjligt.
- Finansverksamheten ska genomföras på ett säkert och effektivt sätt utan spekulativa inslag och så att en betryggande säkerhet alltid upprätthålls.

3. Uppdatering av finanspolicy

Finanspolicyn revideras vid behov med hänsyn till aktuella förhållanden inom kommunkoncernen samt till utvecklingen på de finansiella marknaderna eller andra förändringar i omvärlden.

4. Organisation och ansvarsfördelning

Den av kommunfullmäktige fastställda gemensamma finanspolicy utgör den yttre ramen för kommunens och de kommunala bolags finansiella verksamhet. Nedan framgår fördelningen av ansvar mellan kommunfullmäktige respektive kommunstyrelse och ekonomichef samt av

kommunen helägda bolag.

4.1 Kommunfullmäktiges ansvar

Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för finansförvaltningen och fastställer kommunkoncernens finanspolicy.

Kommunfullmäktige ska fatta beslut om:

- Finanspolicy med eventuella revideringar.
- Fastställa en årlig ram för kommunens samt helägda bolags upplåning och borgen under kommande budgetår.
- Fatta beslut om borgen och borgensavgifter.
- Fatta beslut om utlåning till extern part.

4.2 Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsen ska:

- Ansvara för kommunkoncernens medelsförvaltning.
- Lämna förslag till kommunfullmäktige om revideringar av kommunens finanspolicy.
- Vid behov utarbeta riktlinjer för den operativa finansverksamheten som säkerställer en god intern kontroll och att reglerna i kommunkoncernens finanspolicy efterlevs.
- Löpande följa finansverksamheten genom finansiell rapportering i enlighet med finanspolicy och eventuella övriga riktlinjer.

4.3 Ekonomichefens ansvar

Ekonomichefen ska:

- Ha det övergripande ansvaret för kommunkoncernens finansverksamhet
- Beslutar inom ramen för denna policy om placering av kommunkoncernens medel och genomför upplåning och omsättning av lån för kommunen.
- Genomföra löpande rapportering samt vid behov avvikelserapportering.
- Initiera, bereda och genomföra förändringar av finanspolicyn.
- Företräda kommunkoncernen gentemot externa motparter.
- I övriga fall rapportera till kommunstyrelsen rörande omständigheter som påverkar finansförvaltningen.
- Samordning och upphandling av koncerngemensamma finansiella tjänster vilket innefattar gemensam huvudbank, gemensamt koncernkonto samt likviditetsförvaltning.

4.4 Helägda kommunala bolags ansvar

Helägda kommunala bolag ansvarar för att:

- Finansverksamheten bedrivs inom ramen för finanspolicyn.
- Bedöma lånebehov och genomföra upplåning inom ramarna för finanspolicyn.
- För att säkerställa ett effektivt samarbete inom kommunkoncernen, löpande tillhandahålla den information till kommunens ekonomichef som kan ha betydande påverkan på finansverksamheten. Det kan exempelvis vara kommande investeringar som kan komma att kräva upplåning.

5. Kapitalförvaltning

5.1 Generella regler för kapitalförvaltning

Generella regler för kapitalförvaltning är samlade regler som kompletteras med specificerade regler för likviditetsförvaltning.

5.1.1 Hållbarhet

Finansverksamheten ska präglas och genomsyras av god etik och långsiktig hållbarhet, vilket bl.a. innebär ekonomisk-, ekologisk- och social hänsyn.

Kommunen har som krav att de företag och organisationer i vilka kapital investeras följer de internationella normer för mänskliga rättigheter, arbete och miljö, vilka finns formulerade i FN-konventioner och traktater som humanitär rätt, folkrätt och miljölagstiftning.

Placeringar medges ej direkt i företag som har produktion eller försäljning av krigsmateriel, pornografi, kommersiell spelverksamhet eller tobaks- och alkoholvaror som en väsentlig del av verksamheten. Vidare medges inte placeringar i företag som till en väsentlig del av verksamheten utvinner fossila bränslen. Placeringar ska även undvikas i företag som på annat sätt är inblandade i framställningen av fossila bränslen genom till exempel produktion och prospektering.

För att vidga hållbarhetsperspektivet i förvaltningen kan kommunen även använda sig av så kallade positiv screening som innebär att placeraren aktivt väljer innehav i stället för att välja bort.

5.1.2 Riskhantering

Den totala risken hanteras framför allt på övergripande nivå genom valet av strategi och tillgångsallokering. Därutöver reglerar finanspolicyn limiter för ett antal specifika finansiella risker såsom valutarisk och kreditrisk enligt nedan.

Valutarisk

- Kommunen ska inte ta några valutarisker vid placering av likviditeten. Endast placering i svensk valuta får förekomma.

Ränterisk

- Ränterisken hanteras genom respektive portföljs durationsbegränsningar. Duration är

det mest använda måttet avseende ränterisk och anger vad som händer när alla marknadsräntor förändras lika mycket.

Likviditetsrisk

- Risken hanteras genom att portföljen har en god diversifiering avseende värdepapper och motparter, samt genom att handeln med icke börsnoterade värdepapper begränsas.

Kreditrisk

- För att hantera kreditrisken på ett effektivt sätt ska ränteplaceringar göras genom placering i fonder. Dessa ska bestå av räntebärande papper med god kreditvärdighet och riskspridning.

5.1.3 Tillåtna förvaltningsinstrument

- Likvida medel - räntebärande konto med rätt till omedelbart uttag. Kontoförande bank ska ha en rating om lägst A-/A3 (från S&P Global Ratings/Moodys).
- Räntor - andelar i värdepappersfond med god kreditvärdighet och riskspridning (genomsnittlig rating om lägst BBB-/Baa3 från S&P Global Ratings/Moodys), som står under tillsyn av Finansinspektionen eller motsvarande myndighet inom EU.

5.1.3 Motparter

Godkända motparter är:

- Svensk bank, värdepappersinstitut eller annat finansiellt institut som har Finansinspektionens tillstånd att bedriva handel med finansiella instrument eller valutor
- Utländska institutioner som har tillstånd liknande det som anges i punkten ovan och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

Transaktioner ska ske enligt principen betalning mot leverans. Inga undantag från denna princip är tillåtna.

5.1.4 Förvaring av värdepapper

Kommunens tillgångar ska förvaras hos:

- Svensk bank eller institut som har Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring eller hos
- Utländsk bank eller institut som har tillstånd liknande det som anges i punkten ovan och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

5.1.5 Förvaltare

Förvaltare kan vara intern funktion eller via extern juridisk person. Om extern förvaltare anlitas ska denne förvalta enligt kommunens direktiv. Förvaltaren ska ha Finansinspektionens tillstånd att förvalta annans finansiella instrument eller motsvarande tillstånd från utländsk tillsynsmyndighet eller annat behörigt organ.

Uppdraget att förvalta kommunens kapital ska grundas på skriftligt avtal som innehåller för uppdraget tillämpliga delar av denna finanspolicy.

5.1.6 Rapportering

Kapitalförvaltningens tillgångar ska värderas med ledning av gällande marknadsvärde vid beräkning av totalvärde och av fastställda begränsningar för tillgångsslag.

Rapportering sker i samband med den ordinarie rapporteringstillfällen, enligt kommunfullmäktiges beslutade dokument för styr- och ledningssystem.

Ekonomichef ska rapportera till kommunstyrelsens arbetsutskott/kommunstyrelsen om tillfälliga avvikelser från reglerna eller andra förändringar av större vikt sker.

5.2 Likviditetsförvaltning

5.2.1 Bakgrund

Kommunen ska ha tillgängliga likvida medel som motsvarar en betalningsberedskap om minst 30 betalningsdagar. Placeringar i räntebärande värdepapper är ett komplement till kontoplaceringar och fungerar som en buffert för att hantera säsongsvariationer i kommunens likviditet. Placeringshorisonten är 0–2 år.

Tillgängliga likvida medel definieras som:

- Kassa och bank
- Kontrakterade checkräkningskrediter
- Ej utnyttjade kreditlöften
- Finansiella tillgångar som kan omsättas inom tre bankdagar

5.2.2 Inriktning

Den primära inriktningen för likviditetsförvaltningen och betalningsberedskapen är att säkerställa kommunens och koncernens betalningsförmåga på kort sikt. Likviditetsförvaltningen har därutöver ett avkastningsmål motsvarande värdeutvecklingen på statsskuldsväxlar.

5.2.3 Strategi och riskhantering

Risken i likviditetsförvaltningen ska vara mycket låg givet den korta placeringshorisonten.

- Hur likviditeten ska placeras avgörs av placeringshorisonten:
- Likvida medel som bedöms behövas inom två veckor placeras på kommunens koncernkonto.
- Likvida medel som bedöms behövas inom 6 månader kan placeras på kommunens koncernkonto. De får även placeras i räntefonder.
- Likvida medel som har en längre placeringshorisont än 6 månader bör placeras i räntefonder.

5.2.4 Tillåtna tillgångsslag

Portföljens medel får placeras i följande tillgångsslag.

- Likvida medel i svensk valuta
- Räntefonder - portföljduración understigande 2 år.

5.2.5 Likviditetsplanering

Likviditetsplanering på lång sikt ska ske i samband med budget- och investeringsprocess.

Uppföljning och planering av den kortsiktiga betalningsberedskapen, det vill säga för det innevarande budgetåret ska göras vid ordinarie rapporteringstillfällen tre gånger per år samt vid behov.

Kommunen ska inneha en checkkredit som snabb kan utnyttjas och som uppgår till ett belopp som skapar en betryggande betalningsberedskap på kort sikt.

6. Skuldförvaltning

Vid upplåning ska sådana former väljas som medger en låg risknivå till lägsta möjliga finansieringskostnad för kommunkoncernen. Finansverksamheten ska säkerställa kommunkoncernens betalningsförmåga på kort och lång sikt.

Skuldportföljerna ska struktureras med hänsyn tagen till ränterisker, refinansieringsrisker och andra övriga risker. Skulderna ska förvaltas aktivt och riskerna ska bevakas och hanteras löpande.

I samband med beslut om årsbudget fattar kommunfullmäktige beslut om låneram för kommande budgetår.

6.1 Riskhantering

All finansiell verksamhet är förknippad med ett visst risktagande. Genom en aktiv finansförvaltning skapas möjligheter till en effektiv hantering av risker.

Refinansieringsrisk

- För att minska finansieringsrisken ska kapitalbindningen sprids jämnt över tid.
- Tillåten genomsnittlig kapitalbindning ska ligga inom ett intervall om 1,0 och 4 år. Högst andelen kapitalförfall inom 12 månader får uppgå till maximalt 50 procent.

Ränterisk

- För att begränsa ränterisken ska räntebindningstiderna sprids jämnt över tid.
- Tillåten genomsnittlig räntebindning ska ligga inom ett intervall om 1,5 och 4 år. Högst andelen ränteförfall inom 12 månader får uppgå till maximalt 40 procent.

Valutarisk

- Upplåning i annan valuta än svenska kronor är inte tillåten.

6.2 Derivat

Med derivat avses ett finansiellt instrument för att hantera ränterisker. Derivatinstrument får inte användas i spekulativa syften och får endast användas till att hantera finansiella risker i underliggande upplåning. All användning av derivatinstrument förutsätter god förståelse för instrumentets funktion, prissättning, tillhörande risker och administrativa rutiner som kan hantera dessa affärer. Riskbedömning och konsekvensanalys av en derivattransaktion ska alltid dokumenteras före affärsavslut. Tillåtet derivat är ränteswap.

Vid nyteckning av derivat ska samråd ske med kommunens ekonomichef.

6.3 Borgen och utlåning

Kommunfullmäktige beslutar om borgensramar för kommunkoncernen och helägda

kommunala bolag.
Kommunal borgen lämnas normalt endast till kommunala bolag ingående i kommunkoncernen.

Kommunfullmäktige ska ha en restriktiv inställning till borgensengagemang utanför kommunkoncernen. Beslut om borgen ska innehålla en kreditbedömning samt bedömning av den risk kommunen åtar sig. Kommunen bör ha någon form av säkerhet för hela borgensbeloppet, vid borgensåtagande till andra än hel- och delägda kommunala bolag, t.ex. pantbrev i fast egendom.

Vid borgen till annan än hel- och delägt kommunalt aktiebolag ska kommunens åtagande tidsbegränsas till längst 10 år. Redan ingångna åtaganden ska, vid förnyelse, om möjligt tidsbegränsas på motsvarande sätt.

Utlåning till extern part får endast ske i undantagsfall och efter beslut av kommunfullmäktige. Vid utlåning ska räntan fastställas på marknadsmässiga villkor. Kommunen ska ha någon form av säkerhet för hela utlåningsbeloppet t.ex. ett pantbrev i fast egendom

6.3.1 Borgensavgifter

Om kommunen tecknar borgen för ett lån som ett kommunalt bolag tar upp, krävs det enligt EU:s lagstiftning om statsstöd att kommunen ersätts i form av borgensavgift. Bolags villkor för finansieringen ska vara marknadsmässig och spegla vad ett motsvarande fristående bolag utan kommunalt ägande skulle erhålla. Kommunen ska tillämpa en metod för beräkning av borgensavgifter som tar sin utgångspunkt i marknadsmässiga räntor och justeras individuellt men hänsyn tagen till det individuella kommunala bolagets finansiella status. Borgensavgiften ska uppdateras kontinuerligt.

6.4 Finansiell leasing

Finansiell leasing jämföras med upplåning. Beslut om att ingå avtal om finansiell leasing beslutas av ekonomichef.

6.5 Operativa risker

Risk som är kopplad till att interna processer eller rutiner inte är ändamålsenliga, mänskliga fel, bristande interna, bristfälliga system eller liknande. Operativa risker ska minskas genom god internkontroll.

6.4.1 Internkontroll

Minst två personer ska ha insyn i och möjlighet att kontrollera den löpande finansiella hanteringen. Rutinerna för alla finansiella transaktioner ska vara utformade så, att samma person inte utför både upphandling och bokföring av en transaktion. Personalen ska ha adekvat utbildning och kunskap för att utföra arbetsuppgifterna på det finansiella området. Den finansiella organisationen ska vara utformad utifrån dokumenterade och uppdaterade rutiner och processer som är kända av berörd personal, samt med fungerande backup-rutiner. Organisationen ska också så långt det är möjligt säkerställa att den finansiella verksamheten kan utföras personoberoende.

Samtliga lånehandlingar (alternativt affärshandlingar) undertecknas av kommunstyrelsens ordförande samt kontrasigneras av ekonomichef. Affärerna sker på delegation enligt kommunstyrelsens delegeringsordning och ska omedelbart redovisas till kommunstyrelsen enligt reglarna för delegationsbeslut.

6.6 Rapportering

Kommunstyrelsen ska två gånger per år, vid delårs- och årsbokslut, redovisa till kommunfullmäktige avseende kommunens finansverksamhet. Detta ska innehålla följande uppgifter:

- Aktuell likviditetssituation.
- Skuldportföljens volym, instrument och motparter fördelat på kommunen och de kommunala bolagen.
- Avstämning mot finanspolicy
 - Andel ränte- och kapitalförfall inom 12 månader.
 - Skuldportföljens aktuella kapitalbindning och förfalloprofil.
 - Skuldportföljens aktuella räntebindning och förfalloprofil.
- Skuldportföljens genomsnittliga räntesats.
- Kommunens borgensåtagande fördelade på respektive motpart.
- Total låneskuld för kommunen samt per kommunalt bolag.